

TÖBBPÁRTRENDSZER — NÉPFRONT

Irta: Hajdu Vilmos

»A polgári köztársaság, parlamenti, általános választójog — mindez, tekintve az egész világon a társadalmi fejlődést — nagy haladás volt... Parlamentarizmus nélkül, választási rendszer nélkül nem lett volna lehetséges a munkásosztály nagy politikai és gazdasági fejlődése. Épp ezért oly nagy jelentőségű mindez a széles tömegek szemében.« (Lent: »Az államról«)

Nem múlik el nap, hogy különféle nyugati államférfiak, újságírók, rádióbemondók ne intéznének kirohanásokat a Szovjet Szövetség és a népi demokráciák országainak politikai és társadalmi viszonyai ellen. Legutóbb Herbert Morisson, a labour párt helyettes elnöke nevezte egyik beszédében hazánk és általában a népi demokráciák államberendezkedését totalitáris rendszernek. Azt mondta, hogy ezekben az országokban kiirtották a szabadságjogokat, megszüntették az u. n. képviselői demokráciát, az ellenzéket elfojtják, az ellenzéki elemeket — vezéreket üldözik, bebörtönözik. „Egypárt rendszer, diktatórikus parancsuralom jellemzi ma Kelet-európát, a szólás, gyülekezési és lelkiismereti szabadság teljes hiánya.“ Ezzel a rettenetes képpel szembeállította az USA-t és Angliát mint az „eszményi demokrácia“ országait. (Franciaországot, nem tudni miért, kifelejtette a felsorolásból). „E két ország törvényei és államélete — mondotta — biztosítja mindenki számára a félelemmentes életet, a teljes emberi szabadságot és jogokat.“ (A Taft—Hartley szakszervezeti — és sztrájkellenes törvény és a Truman-féle „lojalitást kivizsgáló bizottság“, a Ku-Klux-Klan lineselési és Mosley fasiszta szervezkedési szabadsága mellett a fő biztosítékot ebben az eszményi rendszerben látja.) A többi említett úr érvelése és gondolatmenete ugyanaz. A hasonlóság ugyanarra az alapra és forrásra mutat — a pénzeszsákra. A dollár világuralmi törekvéseinek hangja szól belőlük. A megfizetett szavaknak, kibérelt tollaknak egy a célja. Megtéveszteni a tömegek ítéletét, elbódítani éberségét, elvakítani látását és szemellenzővel leszűkíteni látókörét. A történelem által pusztulásra ítélt rendszerek közös tulajdonsága, hogy a ma-

guk örökkévalóságát hirdetik és összehasonlítást nem tűrve kijelentik, hogy „ez a rendszer a legjobb.“

Nem is kellene erre a témára időt fecsérelni, ha nem hallanánk itt-ott jóhiszemű dolgozóktól, egyszerű polgároktól is téves felfogást és beállítást a magunk valóságáról. Az elmúlt időszak megtanított mindannyiunkat, hogy mennyire fontos a tisztánlátás még kevésbé alapvető kérdésekben is, mint a demokrácia kérdése. Különösen lényegbevágó ez ma. Egyre élesebb az összeütközés az egész világ dolgozó népének és egy maroknyi kizsákmányolónak az érdeke között. A cél és a viszonyok helyes mérlegelése acélozza erőnket, fokozza kitartásunkat a harcban, munkában és tömöríti sorainkat. Éppen ezt a folyamatot kívánják megzavarni a barrikád tulsó oldaláról, mert a nép erősödése akár gazdasági, akár politikai, akár világnézeti téren, megrövidíti az ő hatalombitorlásuk idejét.

A fizetett tollnokok és a „szociális igazság“ megvásárolt felkiismeretű Blum, Bevin, Atlee, stb. féle bajvivői a dolgozó nép legszébb és legbecsületesebb érzését — a szabadságszeretetet akarják kiaknázni parancsadóik népellenes céljaira. A megtévesztettek öntudatlanul ugyanezt teszik.

Annyi vért és életet nem áldoztak egyetlen oltáron sem, mint a szabadság oltárán. Mindig akadtak zászlóvivői a szabadságnak és akik visszaéltek az eszmével. Voltak magyarázói és félremagyarázói. Az úr és szolga megjelenési formája változik az idők folyamán, de — ameddig el nem tűnik a történelem szinpadáról — megőrzi lényegét. Ez: *a szolgák kizsákmányolása*. Hogy ennek maradandóságát biztosítsa — a mindenkori úri rend — megalkotja világnézetét a „minden idők legjobb, legigazságosabb, isten rendeléséből született, stb. rendjéről“ és ha mindezek az érvek gyengének bizonyulnának, végső biztosítékul szolgál *a szervezett fegyveres erőszak*.

A PÁRTOK OSZTÁLYJELLEGE

Mi a demokrácia? Mit jelent ez a manapság legtöbbet emlegetett szó? Mi ennek a fogalomnak a lényege?

Ha a különféle politikai pártok fennállását és azok egymásközi harcát vesszük a demokrácia lényegének, valóban a nyugati nagy imperialista államok a demokrácia fellegvárai. Azonban így gondolkodva és következtetve merőben téves úton járunk.

A politikai pártok minden esetben adott társadalmi osztályok — csoportok érdekeinek képviselői. Ezt legtöbbször programjukban is megtalálhatjuk, de sokkal inkább gyakorlati munkájukban.

A politikai pártszervezetek — mai formájukban — a polgári társadalom szülöttei és magukon viselik az őket kitermelő és életető berendezkedés osztályjelleget.

A tőkés társadalom fejlődése ellentétes érdekű osztályok fejlődése. A két alapvető osztályra való megosztást a termelő eszközök iránti viszony határozza meg. Az emberiség többségének nincs termelő eszköze, ill. nincs más emberek kizsákmányolását lehetővé tevő termelőeszköze és megélhetésének alapját munkaerőjük árúba-bocsátása képezi. A termelőeszközök tulajdonosai ragaszkodnak a fennálló rendhez, mert csak az biztosíthatja henye életüket. Akik tudatában vannak a kizsákmányolásnak és a kizsákmányolást szolgáló elnyomásnak, harcolnak ezen rend ellen és vele szembe-

helyezik a dolgozó nép társadalmának eszméjét — a világ 1/6-án megvalósult és a népi demokrácia országaiban megvalósuló eszmét.

A tőkés osztály nem egységes. Azon belül különböző rétegződéseket, érdekcsoportokat találunk. Más az érdeke a földbirtokosoknak, amikor mondjuk, gabonabehozatalról van szó és más az érdeke a gyárosoknak. Az előbbiek magas árakra, tehát magas védvámokra törekednek, a gyárosok érdeke az olcsóbb kenyér, mert ez olcsóbb munkaerőt jelent. Ugyancsak éles ellentét van a kartellen belül és kívül álló gyárosok között. Ezeket a gazdasági természetű ellentéteket fejezik ki politikai téren a különféle polgári politikai pártok. Mindezen ellentétek hol kisebb, hol nagyobb erővel jelentkeznek, azonban sosem válnak oly nagyokká, hogy a közös osztály-alapot fölboríthatnák. *Amikor egy polgári állam élesebb válságba kerül (háború, polgárháború, gazdasági válság) az uralkodásának alapjait minden körülmények között védő osztály felfüggeszti a politikai harcot és egységes, u. n. nemzeti kormányt alakít.*

Politikai pártokat azok alapítanak és lesznek tagjai, akik *legvilágosabban látják a párt által képviselt osztályérdekeket és legharciasabban küzdenek azokért.* Röviden az osztály *legtudatosabb elemei.* Ez nem zárja ki azt, hogy egyesek nem a maguk osztályának érdekeit védik. Akár oly módon, hogy nem látván azokat tisztán, mint kizsákmányoltak polgári, sőt fasiszta pártok tagjai és hívei — és ez a gyakoribb formája ennek a jelenségnek — akár pedig oly módon, hogy lelkesedésük a szabadságért, a való demokrácia eszméiért a dolgozó nép táborába vezeti őket.

A munkásosztály is följismerte a politikai szervezkedés szükségét és annak lehetőségét, hogy *politikai harcával meggyorsítsa a társadalmi fejlődést és átalakulást.* Ezt a felismerést fejezik ki a munkáspártok. A két munkáspárt egyidejű jelenléte valamely ország munkásmozgalmában az illető ország munkássága politikai öntudatának zavarát mutatja és a tőkés osztály kisebb vagy nagyobb mértékű befolyását, mert a munkásosztályon belül nincsenek ellentétes érdekű csoportok — ha eltekintünk a tőkésék által lekenyerezett néhány bonctól és a manapság igen vékony rétegű munkásarisztokráciától.

A tőkés társadalom mai fejlődési szakaszában az uralkodó osztály egy *maroknyi* érdekcsoporttá *zsugorodott.* A tőkés monopolok uraira. A társadalom több, mint kilenczede kizsákmányoltként vesz részt a természetben és életkörülményei egyre rosszabbak. A politikai élet nem tükrözi teljesen vissza ezt a gazdasági fejlődést, de nyomon követi. Egyrészt letűnnek a kisebb polgári pártok és megindul egy legtöbbször szociális elnevezésű új párt vagy mozgalom szervezése, másrészt a dolgozó nép is tömörül a maga pártja körül. Ez a folyamat vezeti be a politikai vitákba a *nyílt erőszak* *érvét.* Az uralkodó kizsákmányolók képtelenek veszélyeztetett hatalmukat továbbra is a régi parlamentáris eszközökkel fönntartani. Ebben a helyzetben a fasiszmushoz fordulnak.

A fasiszmus jelszavai különbözők lehetnek. De célja minden esetben ugyanaz: a munkásság példátlan elnyomásával, a monopolisták uralmát veszélyeztető demokratikus mozgalmak erőszakos elfojtásával biztosítani a maroknyi milliárdos uralmát az egész tár-

sadalom felett. (Nem térünk ki a fasizmus szerepére, mint a nemzetközi reakció vasöklére a Szovjet Szövetség és a népi demokráciák országai ellen.)

A NÉPI DEMOKRÁCIÁK TÁRSADALMA

A polgári társadalom osztálytagozódásának és fejlődésének megfelelően alakulnak a politikai pártok.

Ha tudjuk, hogy a parlamentáris demokrácia megfelel a társadalmi fejlődés adott fokának — a polgári, tőkés társadalomnak — világos, hogy nem felelhet meg egy magasabb foknak, a szocialista társadalomnak vagy a szocialista társadalomba való tervszerű fejlődésnek. Az államhatalom a népi demokráciákban többé nem a kizsákmányolók, hanem az egykori kizsákmányoltak, a munkásság, parasztság és dolgozó értelmiség — a nép, a társadalom kelenctizedének kezében van.

Erre a társadalomra nem vonatkoztathatók többé és nem is vonatkoznak a tőkés társadalom törvényei és szabályai. Merőben új társadalom ez és ezen mit sem változtat, hogy tagjai nemrég a tőkés társadalom polgárai voltak, abban nevelkedtek és formálódtak. Ez a tény csak megnehezíti a világnézeti harcot, mert meg kell küzdeni nemcsak a régi önös érdekből visszasírókkal, céljaink és munkánk tudatos és esküdt ellenségeivel, hanem minden örökül átvett polgári hazugsággal és előítéllettel.

A népi demokráciák társadalmi keresztmetszetéből eltűnnek a tőkés rendszerre jellemző ellentétes érdekű osztályok és csoportok. A dolgozó nép egysége — a munkás-paraszt szövetség — egységes gazdasági célokat és egységes társadalmat jelent. Ebből következik a politikai élet szükségszerű átalakulása, sőt tudatos átalakítása is.

A polgári — tehát ellentétes összetevőkből álló — társadalom helyébe a népi — tehát egységes — társadalom lép. Ennek megfelelően formálódnak az államélet is. A tőkés állam demokráciája — ameddig nem fasizálódik — alak, formái. „Milliomosnak és koldusnak egyformán tilos a híd alatt hálgni“ — mondja Anatol France. *A politikai egyenlőség alapja a gazdasági egyenlőtlenség.* Ez lényegében az anyagi és hatalmi eszközökkel rendelkező, telenyésző kisebbség parancsuralma a kizsákmányolt többség felett. Éppen ennek az egyenlőtlenségnek és jogfosztottságnak vet véget a népi demokrácia, amikor a formális politikai jogokat mindenekelőtt kiterjeszti és azokat — megteremtve gazdasági alapjukat — valósággá teszi, miután kivette a hatalmat a tőkés kezéből és megfosztotta azokat gazdasági erejüktől.

»Demokráciánk nem forma szerinti, mint a nyugati demokráciák, hanem tartalma, anyagi tartalma szerinti demokrácia.« (Tito: »Az új típusú demokrácia alapjai« *HID* 1947 132. old.)

Népeink egysége nem zöld aszta mellett, hanem a Felszabadító Háború harcmezein született és acélosodott meg. Ez az egység megizmosodott az újjáépítésben és egyre terebélyesebbé válik, ágai egyre jobban átfogják egész életünket a szocializmusba való továbbfejlesztésünk tervszerű munkájában. *Allamberendezésünkben ezt az egységet a népuralom képviseli, gazdaságilag az Ötéves Terv jelenti és politikailag a Népfront személyesíti meg.*

AZ ELLENZÉK KÉRDÉSE

Egységes felépítésű, egységes népgazdaságú társadalomban nincs helye az ellenzéki pártnak, nincs helye annak az erkölcsi függőfalevélnak, amit a polgári demokrácia szakemberei és hívei „a társadalom, az állam lelkiismeretének“ neveznek. Politikai ellenzék csak ellenség lehet, mert a népi demokrácia politikája az egész nép javát mozdítja elő és aki ezt ellenzi, az a nép ellensége. (A bírálatról később szólunk.) Az ellenséggel pedig a háború fegyveres és a háborút követő évek gazdasági harcaiban egységessé forrott népkíméletlenül leszámol.

»Ez az egység bántja az ugynevezett nyugati demokratákat, akik azt szeretnék, ha nálunk a többpárt rendszer léteznék, amelyben különböző pártok és pártocskák marakodnának egymással és megteremténék azt az alkalmas terepet, amelyben a nyugati demokráciának különböző harcosai kihasználva a zavuros helyzetet, biztosíthatnák imperialista zsákmányukat. Éppen ez az, ami ezeket az urakat legjobban égeti és dühbe kergeti. Dehát mit csináljunk? Népünk nem akarja többé úgy, nem akar másokért dolgozni, nem akarja, hogy az ország gazdagsága olcsón külföldre vándoroljon, nem akarja, hogy a külföldi tőkések különböző párivezéreik megvesztegetése árán kihasználják hazánkat.« (Tito: »Az új típusú demokrácia alapjai« HID 1947 134. old.)

Az kiabál, akinek a háza ég. A demokrácia hiányáról, durva diktatúráról, nálunk a régi rendszer haszonélvezői beszélnek.

A NÉPFRONT ÉS AZ U. N. ÁLLAMI PÁRTOK

Azonosítható-e a Népfront a fasiszta rendszerek ugynevezett állami pártjaival?

Céljaikat tekintve ezeket a pártokat fölülről alakították, hogy leplezzék a korhadt rendszert, megakadályozzák a társadalom tovább fejlődését. A nép és a demokrácia ellen teremtették és teremtik ezeket a pártokat.

»A különböző reakciós és totalitáris uralmak által teremtett minden ilyen párt és szervezet csak arra szolgál, hogy új cégér alatt fenntartsák az idejét mult tőkésrendszert... Ezeket a fasiszta szervezeteket a totalitáris államokban természetesen felülről teremtették meg a hódító háború előkészítésére.« (Tito: »A Népfront — egyetemes, népi politikai szervezet« HID 1947 821. old.)

A Népfront a tömegekben született meg, a Kommunista Párt vezetése alatt, mint a békéért az elnyomatás és kizsákmányolás ellen, a maga társadalmi és nemzeti szabadságáért harcoló nép fegyvere. Ezen az úton haladva vált és válik a Népfront Jugoszlávia minden dolgozójának, minden becsületos polgárának egyetemes politikai szervezetévé és kifejezi azok szándékát, harcol a nép — az egész nép — elgondolásainak megvalósításáért. A Népfront hazánkban nem különböző pártok szövetkezése, a hatalom megszerzésére, vagy megtartására, bár ilyenformában is jelentkezik ott, ahol még nem alakult ki a társadalom olyan egysége, mint nálunk, de ahol a fejlődés útja a népi demokrácia felé visz és a társadalom alapvető tömegei felismerték ennek az útnak a helyességét. Ez nem politikai párt, ahová az osztály legöntudatosabbjai lépnek, hanem az egész nép politikai szervezete.

»Az új társadalmi berendezés hazánkban a politikai élet új formáit követeli. A sok, de felfogásban össze nem illő politikai párt hazánkban a legnagyobb akadályt jelentené az ország gyors és tartós fejlődésében. Országunknak nemcsak politikai, hanem gazdasági rendszere is kizárja a sok politikai párt fennállásának lehetőségét, a régi programokkal és régi felfogással. Az egységes gazdasági program politikai egységet is követel.«

(Tito: »A Népfront — egyetlen, népi politikai szervezet« HID, 1947, 821. old.)

NÉPFront ÉS PARANCSURALOM

A legtöbb ellenvetés abban merül ki, hogy nálunk parancsuralom van. Egy párt, a Kommunista Párt ellentmondást nem tűrő parancsuralma.

Tito marsal leszögezte, hogy a Kommunista Pártnak nincs más programja, a Népfront programján kívül. Ezt a programot egész népünk magáévá tette és küzd annak megvalósításáért. A Kommunista Párt a demokratikus erők élén állt a Felszabadító Háborúban és a népuralom felépítésében az egész társadalmi fejlődést irányítja. Ezt a feladatát a Kommunista Párt nem a Népfronton kívül, hanem azon belül végzi, mint a Népfront szerves része, mint annak élcsapata.

A demokrácia alapelvei közé tartozik, hogy a kisebbség aláveti magát a többség határozatának. Már most hogyan nevezhető józan fejű diktatúrának, ha a társadalom döntő többsége végrehajtja nyilvánított akaratát?

»Ha a reakciós urak diktatúrának tekintik azt, ha mi nem engedjük meg egy maroknyi világi, vagy egyházi reakciónak szétfomolni a Nagy Felszabadító Háború vívmányait, hát akkor legyen diktatura. Ez azonban népi diktatura, mert a nép 96 százalékát képviseli, 96 százalék diktatúrja 4 százalék felett, ami annyit jelent, hogy ez a legigazibb népi demokrácia.« (Tito: »Az új típusú demokrácia alapjai« HID 1947. 138. old.)

BIRALAT A NÉPI ÉS SZOCIALISTA TÁRSADALOMBAN

Ezek után még egy kérdés marad hátra.

— Az egységes népi egységes politikai szervezete kizárja az ellenzékét. Ki végzi akkor a bírálatot? Mi helyettesíti a közvélemény eleven lelkiismeretét? Mert az mégsem állítható, hogy nincs hiba, fogyatékosság és nem fordul elő tévedés? A bírálat hiánya annak elfojtása pedig okvetlenül pangáshoz, rothadáshoz vezet — halljuk az ellenvetést.

Ez az állítás is, mint a többi, a lényeg meg nem értéséből fakad.

A tőkés osztálytársadalomban — amíg az megőrzi a parlamenti formákat — az ellenzék szerepe a bírálat. Az uralmon levő párt az önző osztályérdekek kifejezője. A polgári ellenzék „elvi“ bírálata nem akadályozza a kormány terveinek végrehajtását. A forradalmi ellenzék bírálatára a legtöbb esetben elfojtó eszközök a válasz.

A népi demokráciáknak nincs erre a szemfényvesztésre szükségük. Mi nem akarjuk a társadalmat régi állapotában megrögzíteni, nem vagyunk a történelmi fejlődés kerékkötői. Ellenkezőleg. Szta

mondotta, hogy: „*fejlődésünk harcok közepette megy végbe, ellentmondások leküzdésének folyamatában... Az életben mindig elhal valami. De ami elhal nem akar egyszerűen meghalni, harcol fennmaradásáért... Mindig születik valami új. De ami születik, nem születik meg egyszerűen, hanem kiabál, sípítózik... Harc a régi és új, az elhaló és születő között — ez fejlődésünk alapja. Ha nem fedjük fel munkánk hibáit és fogyatékoságait... elzárjuk magunk előtt a fejlődés útját. Mi előre akarunk jutni. És éppen ezért... egyik legfontosabb feladatunk a becsületes és forradalmi önkritika. E nélkül nincs haladás, nincs fejlődés.*“ (Beszámoló a Sz. K. P. (b) XV. kongresszusán).

A bírálat és önbírálat a haladás alapvető eleme. Hogy ez nem írott malaszt, hogy ez nálunk milyen nagy szerepet játszik és mennyire döntő jelentőségű, mutatják ujságjaink, termelési és egyéb értekezleteink, mutatják vezetőink beszédei.

»Amikor mi nyilvánosan beszélünk fogyatékoságainkról, ezt azért tesszük, mert erre éppenugy, vagy talán még inkább szükség van, mint arra, hogy sikereinkről szölgünk. A hibákat és fogyatékoságokat csak úgy javíthatjuk és küszöbölhetjük ki, ha felfedjük és megismerjük őket. Ez nemcsak azok számára szükséges, akik a hibákat elkövetik, hanem minden dolgozónak, mert a gyengeségek és fogyatékoságok idejekorán történő felfedésével nevelő célt érünk el. Ezzel nemcsak azt kell elérnünk, hogy a hiba és mulasztás elkövetője megjavuljon, hanem hogy ez figyelmeztetés legyen mások számára is.« (Tito: Ujévi beszéd 1948.)

A közös cél egységes akarása nem zárja ki a bírálatot. Ellenkezőleg, fokozza annak szükségét és jelentőségét. Mi önmagunkat bíráljuk és minden eszközt felhasználunk, hogy a bírálatot eredményessé tegyük.

Népi társadalmunkban felszámolódnak az ellentétes érdekű osztályok, megszűnik az osztályellentét. Éppen ezért az új és régi, az elhaló és születő közötti harc megjelenési formája többé nem az osztályharc, hanem a tömegek magas fokra emelt kezdeményező szellemén alapuló bírálat és önbírálat.

»Nálunk az új és régi közötti harc, az alacsonyabbról a magasabbra való fejlődés nem ellentétes osztályok harcának és világgéské formájában megy végbe — mint a tőkésrendszerben, hanem a bírálat és önbírálat formájában, amely fejlődésünk igazi hajtbereje és hatalmas fegyver a párt kezében.« (Zsdanov: A Bölcsészeti Kérdések 1947. 1. szám, oroszul.)

Azonban különbséget kell tennünk az alkotó és romboló bírálat között. A bírálatnak, a hibák felfedésének és sikerek kiemelésének távlatot kell nyitnia, utat kell mutatnia a mulasztások pótlására és új sikerek elérésére. Fel kell fednie az okozati összefüggéseket az események és jelenségek között. Bírálatunk így válik segítségé és támogatássá munkánkban és fegyverré a harcban. Határozottan elvetjük a rombolószándékú, vagy szenzációt hajhászó bírálatot, mert az nem nekünk, hanem ellenségeinknek nyújt segítséget.

»Szigorú különbséget kell tenni a számunkra idegen bolsevista-ellenes »önbírálat« és a mi bolsevista önbírálatunk között. Ennek célja a párthűség tökéletesítése, a szovjet hatalom megszilárdítása, országépítésünk megjavítása, gazdasági kérdéink

megerősítése, a munkásosztály felfegyverzése.» (Sztálin: Az önbírálat jelszavának ésekélyesítése, Pravda 1928).

A népi demokráciának nincs szüksége külön ellenzékre, szervezetén kívülálló lelkiismeretre, mert minden téren, minden szervezetében a legszélesebb bírálat és önbírálat alapján áll.

A bírálat és önbírálat a népi demokratikus és szocialista társadalom legfontosabb alapvető hajtóereje és biztos fegyvere a jólétért, a békéért való küzdelemben.

ÖSSZEFOGLALÁS

Nem érintettük a nemzetközi politika kérdéseit, nem tértünk ki az úgynevezett nyugati demokráciára háborús uszító politikájára és a népi demokráciák békepolitikájára. A külpolitika céljainak és eszközeinek szemellátható különbsége a két demokrácia ellentétes társadalmi alapjából következik. Az egyik a pusztulásra ítélt, haladkló, de ezt elismerni nem akaró szervezet végvonaglója. Ez a politika csak a háborús és más népeket féligázni akaró kalandor külpolitika lehet. A népi demokráciák külpolitikája az új, a születő és feltörő életet jelent. Ezért békepolitika, de a jogait megtagadó és életére törő régi renddel szemben harca — jogos önvédelemre kész politika a népi demokráciák külpolitikája.

*

Összevetve a mondottakat megállapíthatjuk, hogy *egyrészt* a népi demokratikus országok a társadalmi fejlődés magasabb szakaszát képviselik a tökéletes társadalommal szemben. Az ellentétes osztályok és osztályellentétek felszámolása, egységes népi társadalom kialakulása fölöslegessé teszi az osztályellentéteket megszemélyesítő politikai pártokat. Ezek a pártok elvesztve létalapjukat a továbbfejlődés akadályává válnak.

Másrészt a különféle ellentétes politikai pártok megszűnése és a Népfront — mint egyetemes, népi politikai szervezet jelenléte nem a demokrácia megszűnését, hanem annak szélesebb alapokra helyezését jelenti. Ez a demokrácia *a dolgozó nép demokráciája*. A politikai jogok és szabadságok gazdasági biztosítékának kiterjesztése az egész népre és egy magasabb gazdasági berendezkedés megteremtése egy lépés előre a fejlődés útján. Ennek az útnak célja a kizsákmányolók végleges felszámolása és az egész népnek a tudatos társadalmi munkába való bevonása.

Végül tudnunk kell, hogy a népi demokráciák új uton haladnak a cél — a szocialista társadalom — elérésére. Ezt a Szovjet Szövetség fennállása tette lehetővé. Az új út tele van zökkenőkkel és akadályokkal. Eddigi sikereink azonban biztosíték arra, hogy népeink egységes erejével — a Népfront segítségével — megbirkózunk az akadályokkal és felépítve demokráciánk biztos gazdasági alapját, továbbfejlesztjük társadalmunkat a szocializmus felé.

»A Népfront biztosíték arra, hogy népeink megőrzik a nagy felszabadító harcok vívmányait, megőrzik a testvériséget és egységet, minden jelenlegi és jövőbeni sikerünk zálogát, ami azt jelenti, hogy népeink, így egyesülve megőrzik azt, amiért hazánk legjobb fiait és lányait életüket adták, megőrzik a testvéri népek közösségét — a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságot.« (Tito: »A Népfront — egyetemes, népi politika szervezet«, HID 1947 824. old.).